

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/114/2016
Identifikačné číslo spisu: 5615205112
Dátum vydania rozhodnutia: 08.09.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5615205112.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Obce Výšná Boca, so sídlom vo Výšnej Boci č. 50, Malužiná, IČO: 00315907, zastúpenej JUDr. Jiřím Martausom, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, 1. mája č. 113/19, proti žalovanému Cirkevnému zboru Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, so sídlom v Kráľovej Lehote č. 70, IČO: 31902596, zastúpenému spoločnosťou Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Michalská č. 14, Bratislava, IČO: 47 255 706, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 6 C 156/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. januára 2016 sp. zn. 5 Co 12/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 26. januára 2016 sp. zn. 5 Co 12/2016 potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 22. septembra 2015 č.k. 6 C 156/2015-153 zamietajúci žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je vlastníčkou nehnuteľností v katastrálnom území Výšná Boca, ktoré sú na liste vlastníctva č. XXX vedené ako parcela č. XXX/X - trávnatý porast vo výmere XXXX m² a parcela č. XXXX - trávnatý porast vo výmere XXXX m². Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Uviedla, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) v dôsledku toho, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, arbitrárny a nepreskúmateľný. Súdny vychádzali z neúplných skutkových zistení a nesprávne posúdili otázku platnosti dohody o vydaní veci podľa osobitného (reštitučného) predpisu a tiež otázku splnenia predpokladov pre nadobudnutie vlastníctva právnym titulom vydržania; nesprávne tiež rozhodli o trovách konania. Žiadala napadnutý rozsudok buď zmeniť (jej žalobe vyhovieť) alebo zrušiť spolu s rozsudkom prvej inštancie a vec vrátiť Okresnému súde Liptovský Mikuláš na ďalšie konanie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Spôsob, ktorým odôvodnil svoje rozhodnutie, zodpovedá judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a tiež Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Napadnuté rozhodnutie spočíva na správnych skutkových a právnych záveroch, a to tak z hľadiska platnosti dohody o vydaní nehnuteľností podľa osobitného predpisu, ako aj z hľadiska nadobudnutia nehnuteľností právnym titulom vydržania. Správny je aj výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania. Z týchto dôvodov žiadala dovolanie zamietnuť.

4. Dovolanie bolo podané 14. apríla 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu a vydaní (pre dovolateľa) priaznivého rozhodnutia.

6.1. Dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)] vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

6.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

7. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 6.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

9. V danom prípade je dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu (1) vo veci samej a tiež

(2) o trovách konania.

9.1. Dovolanie v časti, ktorou je napadnuté rozhodnutie vo veci samej, nesmeruje proti rozsudku, ktorý by mal znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné (viď § 238 O.s.p.).

9.2. Dovoláním žalobkyne v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania je napadnuté rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia (viď tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 235/2008, 3 Cdo 464/2015, 3 Cdo 14/2014) a tento charakter nestráca, i keď s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňou podané dovolanie nesmeruje v tejto časti proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné; navyše, dovolanie proti uzneseniu o trovách bolo v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

10. Dovolanie žalobkyne by vzhľadom na vyššie uvedené bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.

10.1 Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

10.2. Žalobkyňa tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11. Dovolateľkou namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/216. Aj ústavný súd sa „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p. (resp. § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“ (viď III. ÚS 551/2012).

11.1. Najvyšší súd už v minulosti dospel k záveru, podľa ktorého vtedy, keď je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovanie jemu patriacich procesných oprávnení, nezostáva „procesne bezbranný“ (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015) a má plne zachované právo namietat túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, resp. 1 ECdo 10/2014).

11.2. Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie je riadne odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p., neprichádza do úvahy aplikácia druhej vety stanoviska R 2/2016.

12. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

13. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nepovažovala rozhodovacia prax odvolacieho súdu ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých

dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

14. K vyššie uvedenému treba pripomenúť konštatovanie ústavného súdu, že „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

15. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok sledovaný dovolaním (uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu), ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

16. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.